

Covid-19 Source control - Hälso- och sjukvård Region Gävleborg samt Folk tandvården Gävleborg AB

Innehåll

Syfte och omfattning.....	1
Allmänt	1
Ansvar och roller	2
Beskrivning.....	2
Personal.....	2
Patienter	2
Munskydd	2
Visir som ersätter användning av munskydd	3
Plan för kommunikation och implementering	3
Dokumentinformation	3
Referenser.....	3

Syfte och omfattning

Covid-19 sprids huvudsakligen vid nära kontakter mellan människor genom små och stora droppar från luftvägarna. De viktigaste åtgärderna för att förhindra smittspridning av covid-19 från personal till patienter och omsorgstagare är att:

- Att vaccinera sig mot covid-19.
- Personal stannar hemma/går hem vid symtom (även mycket lindriga)
- Fysiskt avstånd på minst två meter hålls så långt det är möjligt.
- De basala hygienrutinerna följs noga, [Hygien- och klädregler för personal](#).

Rekommendationen om source control ska ses som ett komplement till ovanstående åtgärder och riktar sig till personal som arbetar inom hälso- och sjukvård, kommunal vård och omsorg samt personal inom Folk tandvården AB.

Nivå 2 utifrån [skyddsåtgärds pyramiden](#) gäller från och med 1 juni 2022.

Vid misstänkt/bekräftad covid-19 gäller användning av skyddsutrustning och rutinen: [Covid-19 vårdhygieniska rekommendationer](#).

Allmänt

Source control är en extra förebyggande åtgärd som syftar till att skydda patienter, omsorgstagare, brukare och vårdpersonal från covid-19-smitta från symptomfria smittbärare.

Smittspridningsgraden i samhället (incidensen) avgör vilken nivå av source control vård och omsorg rekommenderas följa. Vid utbrott/okontrollerad

smittspridning på enskild enhet kan högre nivåer tillämpas i samråd med Vårdhygien, tillsammans med andra åtgärder.

Covid-19 har den 1 april 2022 omklassificerats och är ej längre en allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen. Den är dock fortsatt anmälningsskyddad och smittspårning ska utföras i hälso- och sjukvård samt i omsorgsverksamheter där personer med hög risk att bli allvarligt sjuka i covid-19 vårdas.

Ansvar och roller

Chefer ansvarar för att känna till, kommunicera och tillämpa denna rutin. Medarbetare ansvarar för att känna till och följa denna rutin.

Beskrivning

Rekommendation om användning av source control gäller åter från 6 juli 2022.

Munskydd som source control används i syfte att skydda omgivningen från droppar och stänk ifrån luftvägarna hos den som bär munskyddet. Munskydd som source control rekommenderas i första hand men det kan finnas situationer där visir är att föredra.

Anpassning av denna rekommendation kan ske efter lokal riskbedömning utifrån förutsättningar i den egna verksamheten.

Personal

- Personal använder munskydd vid patientnära arbete inom 2 meter
- Personal använder munskydd då avstånd (2 meter) inte kan hållas mellan personal vid t.ex. rondsituationer, i personalrum mm.
- I utbrottssituationer kan munskydd användas mer frikostigt som en del av åtgärderna för att minska smittspridningen.
- Munskydd kan behållas på vid vård och omsorg av flera patienter i följd, förutsatt att det används korrekt, inte kontamineras, skadas eller tas av.

Patienter

- Patienter som önskar bör erbjudas möjlighet att bära munskydd

Munskydd

- Innan munskydd tas från förpackningen ska händerna desinfekteras.
- Munskydd är en engångsprodukt, som ska bytas om det har blivit förorenat, genomfuktigt eller när man tar av det för intag av mat eller dryck.
- Munskydd är en engångsprodukt men kan behållas på och användas kontinuerligt vid upprepad patientkontakt/flera patienter i följd.
- Undvik att röra vid munskyddet under användning

Rutin

Dokumentnamn: Covid-19 Source control - Hälsa- och sjukvård Region Gävleborg samt
Folktandvården Gävleborg AB

Dokument ID: 09-673012

Giltigt t.o.m.: 2023-07-28

Revisionsnr: 3

- Om munskyddet har vidrörts ska händerna desinfekteras.
- Om munskyddet behöver rättas till ska händerna desinfekteras både före och efter att man rört vid det.
- Efter användning ska det kasseras, det får inte återanvändas. När munskyddet tas av tar man i banden och undviker att röra vid själva munskyddet. Händerna desinfekteras därefter.

Visir som ersätter användning av munskydd

- Det saknas f.n. studier angående visirs skyddande effekt som source control.
- Vid brist på munskydd kan visir användas, men det ska då täcka hela ansiktet och kinder och sträcka sig nedanför hakan.
- Visir kan också övervägas som source control i de verksamheter där det är särskilt angeläget att vårdpersonalens ansikte är synligt (ex inom demensvård) eller av andra särskilda skäl.

Plan för kommunikation och implementering

Kvalitetssamordnare utses till extrauppföljare och ansvarar för att rutinen sprids till inom berörda verksamhetsområden. Kvalitetssamordnare informerar Verksamhetschef och Vårdenhetschef om rutinen och dessa ansvarar för att rutinen blir känd, implementerad och tillämpas.

Dokumentinformation

Rutinen är utarbetad av vårdhygien.

Referenser

Dokumentnamn	Plats
Basal hygien i vård och omsorg (SOSFS 2015:10)	Socialstyrelsen
Covid-19 vårdhygieniska rekommendationer – Hälsa- och sjukvård Region Gävleborg samt Folktandvården AB (Platina id: 09-515686)	Platina
Hygien- och klädregler för personal – Hälsa- och sjukvård Region Gävleborg (Platina id: 09-85962)	Platina
Smittskyddslag (SFS 2004:168)	www.riksdagen.se
Förebyggande åtgärder och rekommendationer kring smittspårning av covid-19 inom vård och omsorg	Folkhälsomyndigheten
Nationellt vårdprogram för misstänkt och bekräftad covid-19	Infektion.net